

บัตรกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนศึกษาบัตรกิจกรรมที่ ๑ จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่ม
ในประเด็น “ความแตกต่างของบทประพันธ์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางของกวี”

๒. นักเรียนสรุปความคิดเห็นของกลุ่ม และนำเสนอ

รับฐินภิญโญโมทนา
ออกจากวัดทัศนาวาส
สามฤดูอยู่ดีไม่มีภัย

เดือนสิบเอ็ดเสด็จจรุระพระวสา
ขุสีลาลงเรือเหลื่ออาลัย
เมื่อตรุษสารทพระพรษาได้อาศัย
มาจำไกลอารามเมื่อยามเย็น ฯ
(นิราศภูเขาทอง)

พระฟังคำน้ำเนตรลงพรากพราก
แกลงเล่าลูกยาสาระพัน
แม่ของเจ้าเขาเป็นเชื้อผีเสื้อสมุทร
จึงกำเนิดเกิดกายสายสุดใจ
ไปเปิดประตูหาถ้าเขาเห็น
มั่นสินสมุทรสุดสวาทพ่อคลาดแคล้ว

คิดถึงยากยามวิโยคยังโศกคัลย์
จนพากันมาบรรทมที่ร่มไทร
ขึ้นไปดูฉวยบิดาลงมาได้
จนเจ้าได้แปดปีเข้านี้แล้ว
ตายหรือเป็นว่าไม่ถูกเลยลูกแก้ว
ไม่รอดแล้วบิตุรงค์ก็คงตาย ฯ
(พระอภัยมณี)

(แนวคำตอบ)

บัตรกิจกรรมที่ ๑

นิราศภูเขาทอง

เนื้อหาในนิราศภูเขาทองเป็นการเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังสถานที่อีกแห่งหนึ่ง

พระอภัยมณี

เนื้อหาในเรื่องพระอภัยมณีเพียงแต่เปลี่ยนที่นอนจากในคูหามาอยู่ใต้ต้นไทร

บัตริยกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนศึกษาบัตริยกรรมที่ ๒ จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่ม
ในประเด็น “ความแตกต่างของบทประพันธ์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคร่ำครวญถึงนางอันเป็นที่รัก”

๒. นักเรียนสรุปความคิดเห็นของกลุ่ม และนำเสนอ

ถึงบางจากจากวัดพลัดที่นึ่ง
เพราะรักใคร่ใจจิตไม่ยึดเย็น
ถึงบางพลุดคิดถึงคู่มืออยู่ครอง
ถึงบางพลัดเหมือนพี่พลัดมาขัดเคือง

มาหม่อมองม้วนหน้าไม่ฝ่าฝืน
จำต้องชื่นใจพราภมาจากเมือง
เคยใส่ซองส่งให้ล้วนใบเหลือง
ทั้งพลัดเมืองพลัดสมรมาร้อนรน ฯ
(นิราศภูเขาทอง)

พระอภัยใจอ่อนถอนสะอื้น
แม่ผีเสื้อเมื่อไม่เห็นในใจเลย
คิดถึงน้องสองชนกที่ปกเกล้า
ด้วยพลัดพราภจากมาเป็นช้านาน

อุตสาห์ฝืนพัศตร์ว่านิจจาเอ๋ย
พี่ไม่เคยอยู่ในถ้าให้รำคาญ
จะสร้อยเศร้าโศกาน่าสงสาร
ไม่แจ้งการว่าข้างหลังเป็นอย่างไร ฯ
(พระอภัยมณี)

(แนวคำตอบ)

บัตริยกรรมที่ ๒

นิราศภูเขาทอง

สุนทรภู่คร่ำครวญถึงนางอันเป็นที่รักโดยกวีเชื่อมโยงความรู้สึกของตนเองกับสถานที่ที่ได้เดิน
ทางผ่านมา

พระอภัยมณี

ในตอนนี้นี้พระอภัยมณีร้องไห้และบอกถึงความจำเป็น และเหตุผลที่ต้องหนีมา

สรุปได้ว่า ลักษณะของนิราศที่พบในหัวข้อนี้คือ กวีจะเชื่อมโยงความรู้สึกของตนเอง
ที่มีต่อผู้เป็นที่รักกับสถานที่ที่ได้เดินทางผ่านมา

บัตรกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนศึกษาบัตรกิจกรรมที่ ๓ จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่ม
ในประเด็น “ความแตกต่างของบทประพันธ์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่”

๒. นักเรียนสรุปความคิดเห็นของกลุ่ม และนำเสนอ

จนแจ่มแจ้งแสงตะวันเห็นพันธุ์ผัก
เหล่าบัวเหือนแลสล้างริมทางจร
สายดิ่งแกมแชมสลับต้นตบเต่า
กระจัดจอกดอกบัวบานผกา

คุณารักบรรจงส่งเกสร
ก้ามกุ้งซ่อนเสียดสาหร่ายใต้คงคา
เป็นเหล่าเหล่าแลรายทั้งซ้ายขวา
ดาษดาตูชาวตั้งดาวพราย ฯ
(นิราศภูเขาทอง)

นางผีเสื้อเหลิ้อโกรธโลดทะเลิ่ง
ลุยทะเลโครมครามตามออกไป
เหล่าละเมาะเกาะขวางหนทางยักษ์
เสียงครึกครื้นคลื่นลั่นซันกลุ่มกาย

โตดงหนึ่งยุคุณธร์ขุนไศล
สมุทรไทแทบจะลุ่มถล่มทลาย
ภูเขาหักหินหลุดซุดฉลาย
ผีเสื้อร้ายริบริดไม่หยุดยั้ง ฯ
(พระอภัยมณี)

(แนวคำตอบ)

บัตรกิจกรรมที่ ๓

นิราศภูเขาทอง

สุนทรภู่บรรยายให้เห็นภาพพืชพันธุ์ธรรมชาติ

พระอภัยมณี

ในตอนนี้นี้พระอภัยมณีไม่ได้บรรยายให้ความรู้เพียงแต่บอกว่านางผีเสื้อสมุทรเดินทางไปแล้วผ่าน
สถานที่ใดบ้าง

สรุปได้ว่า ลักษณะของนิราศที่พบในหัวข้อนี้คือ กวีจะบรรยายและให้ความรู้เกี่ยวกับ
สถานที่ที่เดินทางผ่าน

เกม “กล่องปริศนา”

บัตรคำถาม

๑. ลักษณะสำคัญของการแตงนินราศในประเด็นของเนื้อหา คืออะไร

๒. จุดมุ่งหมายของการแตงนินราศ คืออะไร

๓. การตั้งชื่อนินราศนิยมตั้งอย่างไร

๔. นินราศภูเขาทองมีวิธีการตั้งชื่ออย่างไร

๕. คำประพันธ์ของกลอนนินราศมีความแตกต่างจากคำประพันธ์ประเภทอื่นอย่างไร

(เฉลย)
เกม “กล่องปริศนา”

บัตรคำถาม

๑. ลักษณะสำคัญของการแตงนิราศในประเด็นของเนื้อหาคืออะไร

แนวคำตอบ จะต้องมีการพรรณนาการเดินทาง และรำพึงรำพันถึงการจากลา คร่ำครวญถึงนางอันเป็นที่รัก โดยกวีอาจมีการเชื่อมโยงความรู้สึกของตนเองกับสถานที่ที่ได้เดินทางผ่าน

๒. จุดมุ่งหมายของการแตงนิราศคืออะไร

แนวคำตอบ เพื่อบันทึกการเดินทาง

๓. การตั้งชื่อนิราศนิยมตั้งอย่างไร

แนวคำตอบ

- ๑) ตั้งตามชื่อสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางของผู้แต่ง
- ๒) ตั้งตามชื่อผู้แต่ง
- ๓) ตั้งตามเนื้อเรื่อง
- ๔) ตั้งตามชื่อตัวละคร

๔. นิราศภูเขาทองมีวิธีการตั้งชื่ออย่างไร

แนวคำตอบ ตั้งตามชื่อสถานที่ที่เป็นจุดหมายปลายทางของผู้แต่ง

๕. คำประพันธ์ของกลอนนิราศมีความแตกต่างจากคำประพันธ์ประเภทอื่นอย่างไร

แนวคำตอบ

- ๑) ขึ้นต้นด้วยวรรครับ
- ๒) จำนวนคำและสัมผัสบังคับเหมือนกลอนสุภาพ
- ๓) จำนวนบทจะแต่งกี่บทก็ได้ แต่จะลงท้ายคำในบทสุดท้ายว่า “เอ๋ย”